

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 342.9(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/klj/2022.2.10>

Богдан Б. В.,

старший викладач кафедри адміністративного та фінансового права
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ЩОДО КАРАНТИНУ ЛЮДЕЙ

Анотація. В представленій науковій статті здійснено спробу розкрити сутність адміністративної відповідальності як одного із засобів адміністративно-правової охорони населення від інфекційних хвороб та дослідити практику притягнення до адміністративної відповідальності осіб, які вчинили адміністративні порушення правил щодо карантину людей.

Визначено, що в умовах сьогодення механізм притягнення до адміністративної відповідальності як засіб адміністративно-правової охорони населення від інфекційних хвороб потребує належного законодавчого врегулювання, оскільки відсутність чіткого формулювання, абстрактний, а в деяких випадках – бланкетний зміст диспозиції окремих норм законодавства надають підстави для винесення неоднозначних судових рішень при розгляді справ про притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей.

Акцентовано увагу на протилежних за змістом резолютивної частини судових рішеннях, які були винесені до та під час оголошення воєнного стану при розгляді справ про адміністративні порушення правил щодо карантину людей.

Доведено на підставі проаналізованих прикладів судової практики, що в умовах сьогодення в Україні відсутній однаковий правовий підхід щодо притягнення до адміністративної відповідальності при вирішенні справ про адміністративні порушення правил щодо карантину людей.

Запропоновано авторське визначення терміну «адміністративна відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони населення від інфекційних хвороб», обґрунтовано доцільність його законодавчого закріплення, виокремлено особливі риси адміністративної відповідальності за порушення законодавства у даній сфері.

На підставі аналізу змісту норм адміністративного процесуального законодавства та наведених судових рішень обґрунтовано доцільність та необхідність внесення змін до ст. 44³ Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також доповнення його новою ст. 44⁴ «Порушення правил та умов самоізоляції і примусової ізоляції».

Ключові слова: адміністративна відповідальність, засіб, адміністративно-правова охорона, інфекційні хвороби, правила щодо карантину, воєнний стан.

Bohdan B. V. Analysis of judicial practice of prosecute to administrative responsibility for violation of rules regarding quarantine of people

Abstract. An attempt to reveal the essence of administrative responsibility as one of the means of administrative and legal protection of the population from infectious diseases and to investigate the practice of prosecute to administrative responsibility persons who committed administrative violations of the rules on quarantine of people is carried out in the presented scientific article.

It is determined that in the present days, the mechanism of prosecute to administrative responsibility as a means of administrative and legal protection of the population from infectious diseases requires proper legislative regulation, since the lack of clear wording, abstract, and in some cases – the sended off content of the disposition of certain legislation norms provides grounds for making ambiguous court decisions when considering cases on prosecute to administrative responsibility for violation of the rules regarding people's quarantine.

Emphasis is placed on the opposite content of the resolutionary part of the court decisions that were made before and during the declaration of martial law in the consideration of cases on administrative violations of the rules for quarantine of people.

It is proved on the basis of analyzed examples of judicial practice that in today's Ukraine there is no identical legal approach to bringing to administrative responsibility in deciding cases on administrative violations of the rules on quarantine of people.

The author's definition of the term "administrative liability for violation of legislation in the sphere of protection of the population from infectious diseases" is proposed, the expediency of its legislative consolidation is justified, special features of administrative responsibility for violation of legislation in this sphere are distinguished.

Based on the analysis of the content of administrative procedural legislation and court decisions, the expediency and necessity of amendments to Article 44³ of the Code of Ukraine on Administrative Offenses are substantiated, as well as the addition of it with the new Article 44⁴ «Violation of the rules and conditions of self-isolation and forced isolation».

Key words: *administrative responsibility, facilities, administrative and legal protection, infectious diseases, quarantine rules, martial law.*

Постановка проблеми. Останнім часом в Україні відбуваються процеси, які тривалий час носили переважно декларативне значення та були формально врегульовані на законодавчому рівні: введення карантину на всій території України, оголошення надзвичайного стану, оголошення воєнного стану. Стрімке поширення коронавірусної хвороби COVID-19 та функціонування публічної адміністрації в умовах оголошеного воєнного стану обумовлює актуальність дослідження сутності адміністративної відповідальності, до якої особи притягуються за порушення правил щодо карантину людей. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності неодноразово була предметом наукових пошуків та концептуальних дискусій, проте наразі комплексне дослідження практики її застосування як засобу адміністративно-правової охорони населення від інфекційних хвороб відсутнє.

Метою статті є аналіз судової практики притягнення до адміністративної відповідальності як засобу адміністративно-правової охорони населення від інфекційних хвороб за порушення правил щодо карантину людей.

Стан дослідження. Дослідженню окремих аспектів адміністративної відповідальності були присвячені наукові розробки О. В. Запотоцької, М. Золотарьової, В. К. Колпакова, О. В. Кузьменко, Д. М. Лук'янець, Л. Л. Попова, О. Ф. Скакун, М. С. Студенікіної та деяких інших науковців.

Виклад основного матеріалу. З 2020 року в Україні встановлено карантин, спрямований на запобігання та поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої

коронавірусом SARS-CoV-2. Але з моменту повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України питання дотримання карантинних обмежень, застосування юридичної відповідальності за порушення обмежувальних карантинних заходів дещо відійшли з поля зору суспільства. Адже в умовах наявності загрози життю в цілому від агресивного нападу російських окупантів нівелюється усвідомлення загрози здоров'ю зокрема від поширення інфекційних хвороб.

Проте питання практики притягнення до адміністративної відповідальності як засобу адміністративно-правової охорони населення від інфекційних хвороб не залишається сьогодні поза увагою, оскільки справи про порушення правил щодо карантину людей, не зважаючи на оголошений в Україні воєнний стан, все ще призначаються до розгляду та вирішуються суддями районних, районних у місті, міських та міськрайонних судів. Зокрема, свідченням цього є призначені до розгляду у період з 23.05.2022 р. справи № 369/130/22 та № 369/184/22 Києво-Святошинського районного суду Київської області [1], справа № 757/60961/21-п Печерського районного суду міста Києва та справа № 759/4764/22 Святошинського районного суду міста Києва, справа № 554/3240/22 Октябрського районного суду м. Полтави, справи № 539/695/22 та № 539/693/22 Любенського міськрайонного суду Полтавської області, справа № 297/739/22 Березівського районного суду Закарпатської області, справа № 724/911/22 Хотинського районного суду Чернівецької області, справа № 604/379/22 Підволочинського районного суду Тернопіль-

ської області, справа № 523/3325/22 Суворовського районного суду м. Одеси та справа № 522/2219/22 Приморського районного суду м. Одеси, справа № 689/803/22 Ярмолинського районного суду Хмельницької області [2].

На наш погляд, адміністративна відповідальність – це обов'язкові несприятливі наслідки, передбачені законодавством, які застосовуються суб'єктом владних повноважень відносно особи, що вчинила діяння, спрямоване на порушення законодавства. Вважаємо, що *адміністративну відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони населення від інфекційних хвороб* можна визначити як врегульовану нормами права *міру примусових негативних заходів*, яких зазнає особа за вчинення правопорушення у сфері адміністративно-правової охорони населення від інфекційних хвороб.

Адміністративній відповідальності у сфері адміністративно-правової охорони населення від інфекційних хвороб, притаманні певні особливі ознаки, які, на наш погляд, відрізняють її від інших видів юридичної відповідальності: 1) специфічна сфера застосування; 2) склад адміністративного правопорушення полягає у порушенні профілактичних, санітарних, обмежувальних (протиепідемічних) заходів, а також правил встановлення карантину, які можуть бути введені для убезпечення населення від поширення інфекційних хвороб; 3) суб'єктами, які несуть адміністративну відповідальність за порушення законодавства, що врегульовує сферу адміністративно-правової охорони населення від інфекційних хвороб, є юридичні та фізичні особи, які безпосередньо порушують заборонні приписи; 4) чітко визначене коло суб'єктів публічної адміністрації, які уповноважені накладати адміністративні стягнення; 5) основним видом адміністративного стягнення, що застосовується за порушення норм законодавства у даній сфері, є штраф.

З метою належного дотримання населенням України умов встановленого Урядом карантину змінами до чинного законодавства було посилено адміністративну відповідальність за порушення заходів карантинних обмежень, що спрямовані на запобігання інфекційним хворобам. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на

запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)» [3] Кодекс України про адміністративні правопорушення [4] (далі – КУпАП) було доповнено ст. 44³, якою передбачається накладення штрафу на громадян та посадових осіб за порушення правил щодо карантину людей, а також за порушення санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами.

Санітарно-гігієнічні, санітарно-протиепідемічні правила і норми, які спрямовані на запобігання і боротьбу з епідемічними та іншими інфекційними захворюваннями, передбачені спеціальними Законами України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [5], «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» [6], «Про захист населення від інфекційних хвороб» [7].

Автор цілком підтримує позицію М. Золотарьової, яка зазначає, що диспозиція норми ст. 44³ КУпАП описує сутність адміністративного правопорушення узагальнено, не конкретизуючи його зміст [8]. Вважаємо, що диспозиція зазначеної норми чітко не визначає сутності порушення правил щодо карантину, а також не закріплює конкретний владний припис чи вимогу, яких мають дотримуватись суб'єкти. На наш погляд, не зрозумілим вбачається саме склад правопорушення, який визначено через розмиту юридичну конструкцію *«порушення правил»* щодо карантину людей. Окрім того, вважаємо, що ст. 44³ КУпАП значно звужує коло суб'єктного складу осіб, яких може бути притягнуто до адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей: застосування юридичної конструкції для окреслення кола суб'єктного складу через слово «громадян» ставить під сумнів, чи буде застосовуватись санкція вказаної статті до осіб, які мають інший, ніж громадяни, правовий зв'язок з державою – осіб без громадянства або іноземних громадян.

На підставі зазначеного вважаємо за необхідне внести зміни до змісту ст. 44³ КУпАП шляхом заміни слова «громадян» на словосполучення «фізичних осіб». Також, на наш погляд, норми, якими кваліфікуються порушення санітарно-гігієнічних та санітарно-про-

ти епідемічних правил і норм, повинні містити штрафні санкції, які диференціюються за розміром в залежності від тяжкості правопорушення, оскільки такі порушення можуть мати різні наслідки – нанесену шкоду конкретній особі або суспільну небезпеку в цілому для населення в умовах поширення інфекційних хвороб.

Про притягнення до адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей свідчить велика кількість судових рішень, які були прийняті протягом часу встановлення Урядом на території України карантину та продовжують виноситись судами в умовах оголошеного воєнного стану. Судова практика про притягнення до адміністративної відповідальності за адміністративне правопорушення «порушення правил щодо карантину людей» носить неоднозначний характер.

Так, у справі № 755/5547/20 про вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП, а саме – перебування без засобів захисту, Дніпровським районним судом м. Києва встановлено, що протокол про адміністративне правопорушення не відповідає вимогам ст. 256 КУпАП [9]. В Постанові суду зазначається, що ст. 44³ КУпАП носить бланкетний (*авт. – відсильний*) характер, тому в протоколі про адміністративне правопорушення має бути зазначено конкретний нормативно-правовий акт, який би встановлював відповідні правила щодо карантину людей та приписи яких саме правил не було дотримано особою, яка притягається до адміністративної відповідальності за порушення законодавчих приписів. Проте, на думку суду, з протоколу про адміністративне правопорушення неможливо встановити, яким чином особою було порушено пп. 1 п. 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», що унеможливає перевірити наявність або відсутність в діях особи об'єктивної сторони адміністративного правопорушення. Тож суд постановив справу про адміністративне правопорушення повернути до Управління патрульної поліції в м. Києві для належного оформлення, а в подальшому провадження у справі про притягнення до адміні-

стративної відповідальності за ст. 44³ КУпАП було закрито на у зв'язку із закінченням строків, передбачених ст. 38 КУпАП [10].

Постановою Сарненського районного суду Рівненської області у справі № 572/873/20 матеріали справи про притягнення до адміністративної відповідальності фізичної особи-підприємця, яка здійснювала торгівлю насінням, саджанцями та добривом в магазині, чим вчинила правопорушення, передбачене ст. 44³ КУпАП, також повернено начальнику Управління патрульної поліції для належного оформлення, а згодом провадження в справі про притягнення до адміністративної відповідальності за ст. 44³ КУпАП закрито за збігом строків накладення адміністративного стягнення [11; 12].

Про бланкетність змісту норми ст. 44³ КУпАП, тобто такої норми, що відсилає до нормативно-правових актів, які регулюють правила карантину людей, йдеться і у Постанові Вінницького міського суду Вінницької області у справі № 127/5376/22, відповідно до якої під час перевірки дотримання магазином карантинних заходів було виявлено відсутність на вході в магазин інформації щодо допустимої кількості осіб у приміщенні, чим було порушено вимоги, встановлені Постановою Кабінету Міністрів України № 1236 від 09.12.2020 р. Проте провадження у справі про притягнення до адміністративної відповідальності було закрито у зв'язку з відсутністю в діях особи складу адміністративного правопорушення [13].

Окремі постанови судів провадження у справах закрили через малозначність скоєного правопорушення.

Зокрема, Тернівський міський суд Дніпропетровської області у справі № 194/406/20 про притягнення до адміністративної відповідальності за перебування малолітньої дитини в громадському місці без супроводу батьків, чим скоєно правопорушення, передбачене ст. 44³ КУпАП, зактив адміністративне провадження у справі, звільнивши особу від адміністративної відповідальності у зв'язку із малозначністю адміністративного правопорушення, обмежившись усним зауваженням [14]. Аналогічного змісту є резолютивна частина Постанови Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області у справі № 303/1937/22, якою особою

звільнено від адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, передбаченого ст. 44³ КУпАП, а саме – за знаходження на території автобусної зупинки без документів, які засвідчують особу – у зв'язку з малозначністю, обмежившись усним зауваженням [15]. При цьому слід відмітити, що ст. 44³ КУпАП не передбачає такого виду санкції, як «усне зауваження». Тож суди керувались ст. 22 КУпАП, відповідно до якої «при малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням» [4].

Постановою Новоград-Волинського міськрайонного суду Житомирської області у справі № 285/890/22 за перебування пасажира, що рухався в міжобласному сполученні за маршрутом Рівне-Київ на автобусі без ПЛР-тесту та COVID-сертифікату відповідно до Постанови Кабінету Міністрів № 1236 від 09.12.2020 р., за що передбачено відповідальність за ч. 1 ст. 44³ КУпАП, суд провадження в справі закрив «за відсутністю в діях особи події та складу адміністративного правопорушення», обґрунтовуючи свою позицію тим, що відповідно до ч. 3 ст. 62 Конституції України [16], обвинувачення не може ґрунтуватись на припущеннях, а усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь [17].

Варта уваги в контексті досліджуваного питання і Постанова Київського районного суду м. Полтави у справі № 552/6021/20, зі змісту якої зрозуміло, що фізична особа, перебуваючи без будь-яких документів, які підтверджують її особу, порушила приписи підзаконного нормативного акту, а саме – Постанови Кабінету Міністрів № 641 від 22.07.2020 р. [18], якою встановлено карантин та запроваджено посилені протиепідемічні заходи на території України. Проте, на думку суду, «диспозиція ст. 44³ КУпАП є бланкетною, а тому при вирішенні питання про притягнення до адміністративної відповідальності за цією статтею потрібно звертатись до конкретних правил і норм, які регулюють відносини боротьби з інфекційними хворобами» [19]. При вирішенні справи суд наголошує на ст. 64 Конституції України, відповідно до якої конституційні права і сво-

боди людини і громадянина не можуть бути обмежені, окрім випадків – умов воєнного або надзвичайного стану. Суд підкреслює, що обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина є можливим, якщо таке обмеження встановлюється виключно законом – тобто актом Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні. За позицією суду встановлення такого обмеження підзаконним актом суперечить ст.ст. 1, 3, 6, 8, 19, 64 Конституції України, при цьому суд посилається в обґрунтуванні своєї позиції на п. 3.2 Рішення Конституційного Суду України від 28.08.2020 р. № 1-14/2020 (230/20) [20], яке є ключовим у вирішенні справи стосовно притягнення суб'єкта правопорушення до адміністративної відповідальності. Аргументація позиції суду відбувається з урахуванням норм прямої дії, зокрема ст. 8 Конституції України, яка за приписами цієї норми має найвищу юридичну силу. Крім того, позиція суду обґрунтовується посиланням на п. 2 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» [21], відповідно до якого «суди при розгляді конкретних справ мають оцінювати зміст будь-якого закону чи іншого нормативно-правового акта з точки зору його відповідності Конституції і в усіх необхідних випадках застосовувати Конституцію як акт прямої дії. Судові рішення мають ґрунтуватись на Конституції, а також на чинному законодавстві, яке не суперечить їй» (виділено авт.). Суд зазначив у своїй Постанові, що пп. 2 п. 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 641 «обмежено конституційні права і свободи громадянина, що суперечить статтям 1, 3, 6, 8, 19, 64 Конституції України, а тому такий нормативно-правовий акт у частині відповідних обмежень не підлягає застосуванню судом при вирішенні справи про адміністративне правопорушення. На думку суду, порушення особою правил карантину, які встановлені не у конституційний спосіб, не є підставою для адміністративної відповідальності». За таких обставин та з наведеним обґрунтуванням провадження у справі про адміністративне правопорушення про порушення правил карантину щодо людей було закрито за відсутності в діях особи складу адміністративного правопорушення.

На відміну наведеним судовим рішенням слід зазначити і про протилежні за резолютивною частиною судові рішення, якими фізичних осіб притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу за порушення правил щодо карантину людей.

Так, Постановою Бориспільського міськрайонного суду Київської області у справі № 359/2374/20 фізичну особу було притягнуто до адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей, а саме – здійснення перевезення понад десяти пасажирів одночасно в автобусі, що виконував регулярне пасажирське перевезення на міському автобусному маршруті, та накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу в розмірі 17 000 гривень [22]. В подальшому Постанову суду було оскаржено в апеляційному порядку, але апеляційна скарга апелянта була залишена без задоволення, а Постанова суду – без змін [23].

Постановою Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області у справі № 308/2052/22 за перебування фізичної особи на вулиці у нічний час без документів, які посвідчують його особу, таку фізичну особу визнано винною у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 44³ КУпАП, та накладено адміністративне стягнення у виді штрафу в розмірі 17 000 гривень [24].

Постановою Семенівського районного суду Чернігівської області у справі № 744/339/20 фізичну особу було притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді накладення штрафу у розмірі 17 000 гривень за залишення межі карантину (самоізоляції), які були вказані у підписаній особою згоді на карантин (самоізоляцію) та проведення протиепідемічних і профілактичних заходів при перетині державного кордону [25]. В подальшому шляхом апеляційного оскарження зазначену Постанову суду було скасовано, а фізичну особу звільнено від адміністративної відповідальності на підставі ст. 22 КУпАП у зв'язку з малозначністю вчиненого правопорушення, обмежившись усним зауваженням [26]. Проте аналіз змісту

даної Постанови дає підстави зробити висновки щодо неправильності кваліфікації вчиненого правопорушення: в даному випадку особою було порушено не «правила щодо карантину людей», а правила та умови самоізоляції. Задля уникнення узагальненості визначення змісту диспозиції норми ст. 44³ КУпАП, вважаємо за необхідне внести зміни до Кодексу про адміністративні правопорушення та доповнити його зміст новою ст. 44⁴ за назвою «Порушення правил та умов самоізоляції та примусової ізоляції», якою чітко передбачити діяння осіб, що становитимуть склад можливого адміністративного правопорушення та види адміністративної відповідальності за його вчинення.

Висновок. Таким чином, в результаті аналізу наведених прикладів судової практики, є підстави стверджувати про відсутність єдиної правової позиції судів при вирішенні справ про адміністративні правопорушення, кваліфіковані за ст. 44³ КУпАП щодо порушення правил карантину людей. Вважаємо, що порушення правил карантину людей необхідно нерозривно розглядати у причинно-наслідковому зв'язку з подальшим поширенням інфекційних хвороб та/або із створенням реальної загрози їх поширення.

Механізм притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності за порушення правил щодо карантину людей потребує суттєвого подальшого удосконалення з урахуванням вимог сьогодення та реальних загроз здоров'ю та життю людей. Адміністративні стягнення за вчинення адміністративних проступків, які порушують режим охорони населення від інфекційних хвороб, наразі є неспіврозмірними відносно тій шкоді, нанесення якої навіть не завжди встановлене рішенням суду при вирішенні справи по суті. А в умовах оголошеного воєнного стану санкції за порушення правил щодо карантину людей у вигляді штрафу в розмірі від однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян є занадто великим і недоречним фінансовим тягарем для пересічних громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Судова влада України. Києво-Святошинський районний суд Київської області. Список справ, призначених до розгляду. URL: <https://ks.ko.court.gov.ua/sud1015/gromadyanam/csz/>.
2. Судова влада України. Список справ, призначених до розгляду. URL: <https://court.gov.ua/assignments/>.

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» : Закон України від 17.03.2020 р. № 530-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-20#n9>.

4. Кодекс про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80731-10>.

5. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

6. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>.

7. Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06.04.2000 р. № 1645-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>.

8. Золотарьова М. Адміністративна відповідальність бізнесу за порушення карантинних норм. *Поради адвоката*. 07.04.2020 р. URL: <https://ov-partners.com/administratyvna-vidpovidalnist-biznesu-za-porushennya-karantynnyh-norm-porady-advokata/>.

9. Постанова Дніпровського районного суду м. Києва від 16.04.2020 р. у справі № 755/5547/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/88797755-9f3edfec8f8c69f3e73c57855e32dc9d>.

10. Постанова Дніпровського районного суду м. Києва від 24.07.2020 р. у справі № 755/5547/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/90613088-92ba2cd04e8cc038c4e1a8a66b1562bb>.

11. Постанова Сарненського районного суду Рівненської області від 10.04.2020 р. у справі № 572/873/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/89069586-78f64370eea0f4bfb83a61692ddb8530>.

12. Постанова Сарненського районного суду Рівненської області від 08.07.2020 р. у справі № 572/873/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/90270338-8d1392a3052f4b90cc426627b56bd7e2>.

13. Постанова Вінницького міського суду Вінницької області від 11.03.2022 р. у справі № 127/5376/22. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/103646535-fb05920412693c7257ab6adb50127ac6>.

14. Постанова Тернівського міського суду Дніпропетровської області від 14.04.2020 р. у справі № 194/406/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/88787368-aa4b15ccf976ce1413f1af979e540e55>.

15. Постанова Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 12.03.2022 р. у справі № 303/1937/22. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/103646581-80dd43f3108412d208ba051aa93875dd>.

16. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

17. Постанова Новоград-Волинського міськрайонного суду Житомирської області від 10.03.2022 р. у справі № 285/890/22. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/103646146-289d97e971436878bc1267309ae93f96>.

18. Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 641. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/641-2020-%D0%BF#Text>.

19. Постанова Київського районного суду м. Полтави від 26.01.2021 р. у справі № 552/6021/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/94397834-d7f5526f50f055790399f7c93d8eaaab>.

20. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень постанови Кабінету Міністрів України «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів», положень частин першої, третьої статті 29 Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік“, абзацу дев'ятого пункту 2 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2020 рік“» у справі № 1-14/2020(230/20) від 28.08.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-20#Text>.

21. Про застосування Конституції при здійсненні правосуддя : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 01.11.1996 р. № 9. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-96#Text>.

22. Постанова Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 19.03.2020 р. у справі № 359/2374/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/88408690-46fffbfb5960609d7d48bb326ae7381e>.

23. Постанова Київського апеляційного суду від 22.04.2020 р. у справі № 359/2374/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/88908497-091e57cfcdcf27a715e28d88134cbd63>.

24. Постанова Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 23.02.2022 р. у справі № 308/2052/22. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/103624134-9aabcccef4c4fa3b661bb56106a601bd9>.

25. Постанова Семенівського районного суду Чернігівської області від 09.04.2020 р. у справі № 744/399/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/88690337-4c2a8588d04ed64a5d74ac342340ef7b>.

26. Постанова Чернігівського апеляційного суду від 05.05.2022 р. у справі № 744/399/20. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/court/89077108-719cbfa6a3772ef00f31d268315bb0e1>.